Portland Public Middle School Science Curricula Translation Dictionary Tiếng Việt – English

Aidan Mokalla

September 28, 2024

This dictionary was made in collaboration with the Reed College Linguistic Diversity Ambassadors and Reed College Science Outreach in 2024. It contains translations of the 394 most commonly used scientific terms used in science curricula taught in middle school classrooms in Portland, Oregon. Special thanks to Siira Rieschl, Kara Becker, Mariia Vorozhko, and all those who assisted in verifying translation accuracy. Please reach out with any questions to AidanMokalla@gmail.com.

The contents of this dictionary are available under the Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0 International License (CC BY-NC 4.0). You are free to share (copy and redistribute the material in any medium or format) and adapt (remix, transform, and build upon the material) for any non-commercial purpose, even commercially, as long as you follow the license terms which require attribution. You must give appropriate credit, provide a link to the license, and indicate if changes were made. You may do so in any reasonable manner, but not in any way that suggests the licensor endorses you or your use. The full terms of this license are available at https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/.

Contents

1	From English to Vietnamese	1
2	Từ tiếng Việt sang tiếng Anh	11

iv CONTENTS

Chapter 1

From English to Vietnamese

A	Atomic number
	Số nguyên tử Axis Trục
Abiotic Phi sinh học	
Abiotic factors	
Acid	В
Adaptation Sự thích nghi Adult Người trưởng thành	Bacteria Vi khuẩn
Adult plantThực vật trưởng thành Air resistanceSự kháng cự không khí AlgaeTảo AlleleAlen	Balance scale
AmphibianLưỡng cưAmplitudeBiên độAncestorTổ tiênAnemometerMáy đo tốc độ gió	Battery Pin, Åc quy Biodegradable Có thể phân giải sinh học Biodiversity Sự đa dạng sinh học
Animal cell	Biome Sinh quyển Biotic Thuộc sinh học Biotic factors
Area Diện tích Atmosphere Khí quyển Atom Nguyên tử Atomic mass Khối lượng nguyên tử	

C	Cirrus clouds
C	Mây quyển
	Classification Sự phân loại
Comonfloro Nonetrono	Climate Khí hậu
Camouflage Nguy trang	CloningNhân bản
Carnivore Động vật ăn thịt	Comet Sao chổi
Carrying capacitySức chứa	Commensalism
Catagoria Thể loại	Quan hệ cộng sinh
CategoryThể loại	Community Cộng đồng
CellTế bào	Competition Sự cạnh tranh
Cell membrane	Compost Phân hữu cơ
Màng tế bào	Compound Hợp chất
Cell wallTường tế bào	Compound machine
Cellular respiration	Máy phức hợp
Sự hô hấp tế bào	Compression Sự nén
Celsius Độ C (Celsius)	Conclusion Kết luân
Chemical bond	Condensation Sự ngưng tụ
Liên kết hóa học	Conduction Sự dẫn nhiệt
Chemical change	Conductor Vật dẫn nhiệt
Sự biến đổi hóa học	Conservation Sư bảo tồn
Chemical energy	Conservation of mass
Năng lượng hóa học	Bảo toàn khối lượng
Chemical reaction	Constellation Chòm sao
Phản ứng hóa học	Consumer Người tiêu thụ
Chemical Reactions	Control Kiểm soát
Những phản ứng hóa học	Convection Đối lưu
Chlorophyll Diệp lục tố	
Chloroplast Tiểu lục phân tử	Cooperation Hợp tác
Chloroplasts	Covalent bond Liên kết cộng hóa
Những tiểu lục phân tử	
ChromosomeNhiễm sắc thể	Crust Vỏ (Trái Đất)
	Cumulus clouds Mây tích
Chromosomes Nhiều nhiễm sắc thể	CurrentDòng điện
	Current (electrical and ocean)
Circuit Mạch điện	Dòng điện/Dòng biến
Circulation Tuần hoàn	Cycle
Circulatory system	Cycle
riç mong tuan noan	

Cytoplasm	Endoplasmic reticulum
Earth and Space Sciences Khoa học Trái Đất và không gian Earthquake Động đất Ecosystem Hệ sinh thái Egestion Sự thải ra Egg Trứng Electrical energy Năng lượng điện Electron Electron Element Nguyên tố Endocrine system Hệ nội tiết	Fermentation Sự lên men Fertilization Sự thụ tinh Food chain Chuỗi thức ăn Food web Mạng lưới thức ăn Force Lực Forces and Interactions Lực và tương tác Fossil Hóa thạch Fossil fuel Nhiên liệu hóa thạch Fossil record Hồ sơ/ghi chép về hóa thạch

FrequencyTần suấtFrictionMa sátFuelNhiên liệuFungiNấm	Heredity Di truyền Heterozygous Dị hợp tử Hibernation Sự trú ẩn/ ngủ đông Homeostasis Cân bằng nội môi Homozygous Đồng hợp tử Human Impacts
G	Human SustainabilitySự bền vững con người
Galaxy Ngân hà Gas Khí Gene Gen Genetic disorder Rối loạn di truyền	Hydroelectricity Thủy điện Hypothesis Giả thuyết
Genetic engineering	I
Genotype Kiểu gen Geothermal energy	Igneous rock
Năng lượng địa nhiệt Germination Sự nảy mầm Golgi apparatus Bộ máy Golgi Gram Gam Gravity Trọng lực Greenhouse effect Hiệu ứng nhà kính Groundwater Nước ngầm Growth Sự phát triển	
H Habitat Môi trường sống	InsectCôn trùngInstinctBản năngInsulatorVật cách điệnInterdependentRelationships
Heat Hoi nóng Herbivore Động vật ăn cỏ	in Ecosystems . Mối quan hệ tương phụ trong hệ sinh thái

Invertebrate Động vật không xương sống Investigation Sự điều tra Ion Ion Ionic bond Liên kết ion Isotope Đồng vị	Life Sciences
Jet stream . Dòng không khí/ dòng phản lưc Joule	M
Kinetic energy Động năng	MagnetismTừ tínhMammalĐộng vật có vúMassKhối lượngMatterVật chấtMatter and Energy in Organisms and Ecosystems Vật chất và năng lượng trongsinh vật và hệ sinh thái
L Larva	MeasurementSự / phép đo lường Mechanical energyNăng lượng cơ học
Law (scientific)Luật (khoa học) Law of conservation of energy	Meiosis
Lens	Metamorphosis

Microscope Kính hiển vi Microscopic Vi kích Migration Di cư Mimicry Sự bắt chước Mineral Khoáng vật Mitochondria Tiểu bào chất Mitosis Nguyên phân Mixture Hỗn hợp Model Mô hình Molecule Phân tử Molting Sự lột xác Moon phase Giai đoạn của mặt trăng Muscular system Hệ cơ Mutation Đột biến	Neutral
Mutualism Cộng sinh	0
Natural resourceTài nguyên tự nhiên Natural selectionChọn lọc tự nhiên Natural Selection and AdaptationsChọn lọc tự nhiên và sự thích nghi	Observation Quan sát Offspring Con cái Omnivore Động vật ăn tạp Orbit Quỹ đạo Organ Cơ quan Organ system Hệ cơ quan Organism Sinh vật Ovary Buồng trứng Oxygen Oxy Ozone Tầng ôzôn
Natural Selection and Evolution Chọn lọc tự nhiên và tiến hóa Nebula Vựn sao Nectar Mật hoa Nervous system Hệ thần kinh	Parallel circuitMach nối song song ParasiteKý sinh trùng

Parasitism	Prokaryotic Sinh vật nhân sơ Proton Proton Pulley Bánh răng/ Ròng rọc Punnett square Bảng Punnett Pupa Nhộng Pushes and Pulls Đẩy và kéo
pH scale	Q Quaternary consumerNgười tiêu thụ bậc bốn R
Plate tectonics	Radiant energy

Respiratory systemHệ hô hấp	Solute Chất tan Solution Dung dịch
Response Phản ứng	Solvent Chất làm tan
Revolve Xoay vòng	Sound energy
Ribosomes Ribosome	Năng lượng âm thanh
RNA ARN	Sound wave
RotateQuay	Sóng âm
	Space Systems
	Hệ thống không gian
S	Species Loài
3	Spectrum Phổ
Satellite Vệ tinh	Spring scale
Scavenger Động vật ăn xác	Cân lò xo
Screw	Star Sao
	Stars and the Solar System Sao và hệ mặt trời
Secondary consumer Người tiêu thụ thứ cấp	
Sedimentary rock	States of matter
Đá trầm tích	Trạng thái vật chất
Seed dispersal	Stimulus Kích thích
Sự lan truyền hạt giống	Stratus clouds Mây tầng
Seed germination	Structure and Function
Sự nảy mầm của hạt	
Seedling Cây con	Structure and Properties of
Selective breedingSự lai tạo chọn lọc	Matter
	Cấu trúc và tính chất của vật chất
Series circuit Mạch nối tiếp	Sun Mặt trời
	Symbiosis Sự cộng sinh
Simple machine Máy đơn giản	
Skeletal system	
Hệ xương	
Solar energy	T
	1
Solar panel	
Tấm năng lượng mặt trời	Tectonic plates
Solar system	Bản đồ/ Mảng kiến tạo
Hệ mặt trời	Telescope Kính viễn vọng
Solid Chất rắn	Temperature Nhiệt độ

Tertiary consumerNgười tiêu thụ cấp ba	Volume Thể tích
Theory Lý thuyết	
Thermal energy	
Nhiệt năng	
Thermometer Nhiệt kế	
Tidal wave	
Sóng thần	\mathbf{W}
Tide Thuỷ triều	VV
Tissue Mô	
Tornado Lốc xoáy	
Trait Đặc điểm	Water cycle
Transformer Máy biến áp	Chu trình nước
Transpiration	Water vapor Hơi nước
Sự bốc hơi/ Sự thoát hơi nước	
Tropism Chủ nghĩa nhiệt đới	Wave Sóng Wavelength Bước sóng
Troposphere Tầng đối lưu	Waves and Electromagnetic Ra-
	diation
	Sóng và bức xạ điện từ
TT	Waves and Information
U	Sóng và thông tin
	Weather Thời tiết
Ultraviolet Tia tử ngoại	Weather and Climate
UniverseVũ trụ	Thời tiết và khí hậu
	Weathering Phong hóa
	Wedge Lưỡi liềm
V	Weight Trọng lượng
•	Wetland Vùng đất ngập nước
Vacuoles Không bào	Wheel and axle
Vacuum Chân không	Bánh xe và trục
Variable Biến số	Wind Gió
Variation Biến thể	Wind energyNăng lượng gió
Vertebrate	Wind turbine
Động vật có xương sống	Tuabin gió
Volcano Núi lửa	Work Công việc
Voltage Điện áp	_

X	Z
Xylem Mô gỗ	Zero degrees Không độ
	Zero gravityKhông trọng lực
	Zone (climate and layers of the
Y	Earth)Vùng (khí hậu và lớp của Trái Đất)
Yeast Men	Zoology Đông vật học

Chapter 2

Từ tiếng Việt sang tiếng Anh

Alen Allele ARN RNA Axit Acid	Bò sátReptileBóng mưaRain shadowBộ máy GolgiGolgi apparatusBuồng trứngOvaryBước sóngWavelength
В	C
Barômet Barometer Bazo Base Bánh răng/ Ròng rọc Pulley Bánh xe và trục Mheel and axle Bản năng Instinct Bản đồ/ Mảng kiến tạo Metoric plates Bảng Punnett Punnett square Bảng tuần hoàn Periodic table Bảo toàn khối lượng Mosservation of mass Biên độ Amplitude Biến số Variable Biến thể Variation Biến đổi vật lí Physical change	Cân bằng Balance scale Cân bằng nội môi Homeostasis Cân lò xo Spring scale Cây con Seedling Cấu trúc và chức năng Structure and Function Cấu trúc và tính chất của vật chất Structure and Properties of Matter Cha mẹ Parent Chân không Vacuum Chất làm tan Solvent Chất lỏng Reactant Chất phản ứng Reactant Chất rắn Solid Chất tan Solute

Chất tế bào Cytoplasm Chỉ số/ Chất chỉ thị	D
Chi so/ Chat chi thi	Dân số
	Dung dịch Solution
Chuỗi thức ăn Food chain	Dữ liệu Data
Chủ nghĩa nhiệt đới	f E Electron Electron
Coʻ quan Organ Coʻng sinh Mutualism	Gam
Cộng đồngCommunity	Gen Gene Giai đoạn của mặt trăng Moon phase
	Giả thuyết Hypothesis Giảm phân Meiosis

GióWind	Hỗn hợp. MixtureHơi nóng. HeatHơi nướcWater vaporHợp chất. CompoundHợp tác. Cooperation
Hành tinh Planet Hạt/ Nguyên tử Particle Hậu duệ Descendant Hệ bài tiết Excretory system Hệ cơ Muscular system Hệ cơ quan Organ system Hệ hô hấp Respiratory system Hệ mặt trời Solar system Hệ miễn dịch Immune system	I Ion
Hệ nội tiết	K Kết luận Conclusion Khí Gas Khí hậu Climate Khí quyển Atmosphere Khoa học Trái Đất và không gian Earth and Space Sciences
Hệ tiêu hóa Digestive system Hệ xương Skeletal system Hiệu ứng nhà kính Greenhouse effect Hóa thạch Respiration Hồ sơ/ghi chép về hóa thạch Fossil record	Khoa học vật lý

Khối lượng Mass Khối lượng nguyên tử Atomic mass Khủng long Dinosaur Kiến tạo địa tầng Plate tectonics Kiểm soát Control Kiểu gen Genotype Kiểu hình Phenotype	Lưới nội chấtEndoplasmic reticulum Lưỡi liềmWedge Lưỡng cưAmphibian LựcForce Lực nổiBuoyancy Lực và tương tácForces and Interactions Lý thuyếtTheory
Kim tự tháp năng lượng	Ma sát Friction Màng tế bào Cell membrane Máy biến áp Transformer
L Lăng kính Prism Lặn Recessive	Máy phức hợp
Liên kết cộng hóa	Mây quyểnCirrus cloudsMây tầngStratus cloudsMây tíchCumulus cloudsMạch nối song songParallel circuitMạch nối tiếpSeries circuit
Lít	Mạch điện Circuit Mạng lưới thức ăn Food web Mật hoa Nectar Mật độ Density Mặt phẳng nghiêng Incline plane

Mặt trời Sun	Năng lượng điện
Men Yeast	Electrical energy
Mét Meter	Năng lượng địa nhiệt
Mô Tissue	Geothermal energy
Mô gỗ	Neutron
Mô hình Model	Ngân hà Galaxy
Mô hình và chu kỳ	Nguyên phân Mitosis
Patterns and Cycles	Nguyên tốElement
Môi trường sống Habitat	Nguyên tử Atom
Mối quan hệ tương phụ trong	Ngủ đôngDormant
hệ sinh thái	Người sản xuất Producer
. Interdependent Relationships in	Người tiêu thụConsumer
Ecosystems	Người tiêu thụ bậc bốn
-	Quaternary consumer
	Người tiêu thụ cấp ba
	Tertiary consumer
N	Người tiêu thụ chủ yếu
	Primary consumer
	Người tiêu thụ thứ cấp
Nấm Fungi	Secondary consumer
Năng lượng Energy	Người trưởng thành Adult
Năng lượng ánh sáng	Người/ con vật thụ phấn
Light energy	Pollinator
Năng lượng âm thanh	Nguy trang Camouflage
Sound energy	Nham thạchLava
Năng lượng bức xạ	Nhà khí tượng học
Radiant energy	Meteorologist
Năng lượng cơ học	Nhân
Mechanical energy	Nucleus (of a nucleus)
Năng lượng gió Wind energy	Nhân bản Cloning
Năng lượng hạt nhân	Nhân tế bào
Nuclear energy	Nucleus(of a cell)
Năng lượng hóa học	Nhiên liệu Fuel
	Nhiên liệu hóa thạch
Năng lượng mặt trời	Fossil fuel
Solar energy	Nhiều nhiễm sắc thểChromosomes
Năng lượng tiềm năng	Nhiễm sắc thể Chromosome
Potential energy	runem sac the Chromosome

Nhiệt kế	Quan hệ cộng sinh Commensalism Quan sát Observation Quang hợp Photosynthesis Quay Rotate Quán tính/ Sự bất động Inertia Quy trình hình thành Trái Đất Processes that Shape the Earth Quỹ đạo Orbit
O OxyOxygen P	Ribosome Ribosomes Rối loạn di truyền Genetic disorder
Phân hữu cơ Compost Phân tử Molecule Phả hệ Pedigree Phản ứng Response Phản ứng hóa học Chemical reaction Phi sinh học Abiotic Phong hóa Weathering Phóng xạ Radiation Phổ Spectrum Phương trình cân bằng Balanced equation Pin, Ác quy Battery Proton Proton	Sao

Sóng và bức xạ điện từ	Sự lai tạo chọn lọc
Waves and Electromagnetic	Selective breeding
Radiation	Sự lan truyền hạt giống
Sóng và thông tin	Seed dispersal
Waves and Information	Sự lên men Fermentation
Số nguyên tử	Sự loãng đi Rarefaction
Atomic number	Sự lột xác Molting
Sức chứa	Sự nảy mầm Germination
Carrying capacity	Sự nảy mầm của hạt
Sự / phép đo lường	Seed germination
	Sự nén Compression
Sự bay hơi Evaporation	Sự ngưng tụCondensation
Sự bài tiết Excretion	Sự nuốt vào Ingestion
Sự bắt chước Mimicry	Sự ô nhiễm Pollution
Sự bảo tồn Conservation	Sự phát triển Growth
Sự bền vững con người	Sự phát triển Development
Human Sustainability	Sự phân loại
Sự biến đổi hình thái	
Metamorphosis	Sự phản xạReflection
Sự biến đổi hóa học Chemical change	Sự sinh sảnReproduction
2	Sự thải ra Egestion
Sự bốc hơi/ Sự thoát hơi nước Transpiration	Sự thích nghi Adaptation
Sự cản trở Resistance	Sự thụ phấn Pollination
Sự cạnh tranh Competition	Sự thụ tinh Fertilization
	Sự tiêu hóa Digestion
Sự chuyến năng lượng Energy transfer	Sự tiến hóa Evolution
Sự cộng sinh Symbiosis	_
Sự dẫn nhiệt Conduction	Sự trú ẩn/ ngủ đôngHibernation
*	Sự xói mòn Erosion
Sự hấp thụ Absorption	Sự đa dạng sinh học
Sự hô hấp tế bào	Biodiversity
Cellular respiration	Sự điều tra Investigation
Sự kết tủa Deposition	où dieu tra investigation
Sự kháng cự không khí Air resistance	
Sự khúc xạRefraction	
Sự kí sinh Parasitism	
Su Ki Silli arasıtısırı	

T	Thực vật trưởng thành
	Tiểu bào chất
Tan Dissolve	Mitochondria
Tài nguyên không tái tạo	Tiểu bào lysosomes
Nonrenewable resource	Lysosomes
Tài nguyên tái tạo	Tiểu lục phân tử Chloroplast
Tài nguyên tự nhiên	Tổ tiên Ancestor
	Trạng thái vật chất
Tác động của con ngườiHuman Impacts	States of matter
Tái chếRecycle	Trọng lượng Weight
Tần suất Frequency	Trọng lực Gravity
Tầng ôzôn Ozone	Trội / Ưu thế Dominant
Tầng đối lưu Troposphere	Trung tínhNeutral
Tấm năng lượng mặt trời	Trứng Egg
Solar panel	Trục Axis
Tảo Algae	Tuabin gió Wind turbine
Tế bào Cell	Tuần hoàn Circulation
Tế bào động vật	Tuyệt chủngExtinct
Animal cell	Tường tế bào Cell wall
Thang đo pH pH scale	Từ tính Magnetism
Thấu kính Lens	
Thể loại Category	
Thể tích Volume	V
Thiết kế kỹ thuật	V
Engineering Design	
Thí nghiệm Experiment	Vật cách điện Insulator
Thời tiết Weather	Vật chất Matter
Thời tiết và khí hậu	Vật chất và năng lượng trong
Weather and Climate	sinh vật và hệ sinh thái
Thuộc nước Aquatic Thuộc sinh học Biotic	Matter and Energy in Organisms and Ecosystems
Thuỷ triềuTide	Vật dẫn nhiệt Conductor
Thủy điện	Vật/người phân giải
	Decomposer
	±

Vệ tinh Satellite Vi khuẩn Bacteria Vi kích Microscopic Vi sinh vật Microorganism Vị trí sinh thái / Thích hợp Niche	Á Ánh sáng Light
Vỏ (Trái Đất) Crust Vùng (khí hậu và lớp của Trái Đất) Zone (climate and layers of the Earth)	Đ Đá biến chất / biến dạng
Vùng đất ngâp nước	Metamorphic rock Đá nham thạch
Vũ trụ Universe Vụn sao Nebula	Dá trầm tích Sedimentary rock Đẩy và kéo Pushes and Pulls
X Xác suất	Đặc điểm Trait Đặc điểm di truyền Inherited trait Đặc điểm nhận được Acquired trait Điểm sôi Boiling point Điện áp Voltage
Y	Đình ốcScrewĐòn bẩyLeverĐồng hợp tửHomozygousĐồng vịIsotopeĐối lưuConvection
Yếu tố hạn chếLimiting factor Yếu tố phi sinh học	Độ C (Celsius)CelsiusĐộng năngKinetic energyĐộng vật ăn cổHerbivoreĐộng vật ăn tạpOmnivoreDâng vật ăn thit
Yếu tố sinh học	Động vật ăn thịt Carnivore Động vật ăn xác Scavenger Động vật có vú Mammal

Động vật có xương sốngVertebrate	Đột biến Mutation
Động vật học Zoology	
Động vật không xương sống	Á
Động vật/ Sinh vật có nhân thật Eukaryotic	Áu trùng Larva
Đông đất Earthquake	